

ÖNTENÉTEK, ÖNTENÉTEK GIPSZFORMÁBA MOZDULATOM

(Részlet a *Könyökagyveleink című, készülő regényből*)

Az utcák üresek voltak. Emberek siettek le-fel. Közönyösen figyelte a nyüzsgés moraj kísérte dinamikáját. Kerékpárok, kerékpárok, automobilok. Lépés. Lépés. Üzletek kirakatai. Vállalatok lerakatai. Feliratok. Fodrász, dohánybolt, étterem, étterem, filmszínház, filmszínház, filmszínház, western, western, western, kenyérüzlet, cipőbolt... Sok más üzlet, üzletek kirakatai. Néhány üzletnek nincsen kirakata, áru nincs, nagy a kínálat-kereslet. Megállt. Mintha holtpontra jutottak volna gondolatainak lendkerekei. A pontok vibrálni kezdtek szeme előtt, s kiabálni kezdett valamit a hollókról, a vadkanokról. Gondolataiba veszett. Normális körülmények között nem valószínű, hogy mindez megtörténik vele, de ez alkalommal lemondott arról, hogy bármilyen elfogadható magyarázatot facsarjon ki hömpölygő agyvelejéből. Gondolatai sorra kicsúsztak keze közül, sőt amikor azok helyébe újak kerültek, nem volt többé képessége azokat kellőképpen felmérni. Azt, hogy megállt, észre sem vette mindaddig, amíg le nem csendesedett benne egy hirtelen megállapítás, belőle kiváltott indulatának vihara. Amikor a lány már egészen közelre ért, úgy döntött, mégis köszön neki. Tudta: ezért nem fogja magát később különösképpen megdicsérni, de szokása, miszerint nem mehetett el senki mellett, akit valahonnan ismerni vélt, újból erősebbnek bizonyult előbbi, mondhatnám önvádoló érzésénél. Ismerőseit pontosan ezért nem lehetett oly módon definiálni, hogy eközben valamilyen kívülről nem látszó tulajdonság magyarázásába lelkiismeret-furdalás nélkül belekezdhetett volna. C. jól megalapozott véleménye szerint ennek a veszélye a jelen esetben nem is forgott kockán. Habár régóta ismerte a lányt, tisztán emlékezett rá, hogy annak idején, amikor őt először megismerte, nem sokat vitázott magával véleményének végső kialakításáról, persze csak azután, miután be merte magának vallani első benyomásait. A későbbiek során lassan, minden kételytől mentes összkép alakult ki róla tudatában. Most, S.-sel szemben állva a sáros kövezeten, jutott csak eszébe, hogy tulajdonképpen így szokta a tárgyakat is szemlélni, sőt még azokat a porcelán vázákat is, amelyeknek az alakja a megvesztegetésig olyan ívben tapintható, mint S. dereka. Eszébe jutott az is, hogy S.-sel folytatott beszélgetései során legtöbbször, amint letértek a kézzelfogható témák tárgyalásáról, S.-nek azon nyomban beszédzavarai támadtak. El szerette volna átkozni mind a tíz ujját, amiért akkor, egy kiúttalannak látszó állapotában, üres porcelán vázához nyúlt.

S. a véletlen találkozás alkalmából néhány ajánlatot tett, aztán feltett néhány kérdést is, amelyekkel kapcsolatban C. még hazatérte után

sem tudta, hogy megfelelt-e rájuk, vagy nem. Csak azt tudta, hogy S. úgy hatott rá, mint egy összekuszált szőrű, s a tetejében kicsapott kutya, melynek szőrét a vállalkozók a részükről történő hitvány kis ellenszolgáltatás ellenében — minden bizonnyal — már csak rendezettebbre borzolhatják. S. ítélőképessége azonban minden effajta ferde hajlamtól mentes volt. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy most is, mint mindig, meg volt győződve arról, hogy szépségében, korszerűségében, ritkítja párját. Bárki megállapíthatta. Benne volt járásában, testtartásában...

Amikor S. végül is magára hagyta, C. kissé megkönnyebbülve folytatta útját. Néhány lépés után megfordult, s még egy pillantást vetett a távolodó S.-re. Észrevette: ha hátulról, egy pontban szemléli továtűnő alakját, az, mint az inga, ide-oda libeg. Gondolatait tömondatok serege járta át: Harmincéves arc. Tizennyolc éves test. Üres porcelán váza. Ezalatt a lány eltűnt a közeli sarok mögött...

Ráérő, szinte megfontolt léptekkel haladt tovább az utcán, a színház irányába. Újból az üzletek kirakatait figyelte, az embereket, az üres utcákat, a kerékpárokat, kerékpárokat, automobiloikat. A feliratokra nem kellett ügyelnie, azok mozdulatlanok voltak, fejből tudta őket, mind színiüket, mind pedig tartalmukat.

Fázott. Cspős, vakító fényű, kancsal délelőtt volt. Csalós. Csaló, csipős, csalafinta. Sok-sok csé-betű. Csodálkozhatnak. Órájára pillantott. Kis híján tíz óra volt.

A park szegélyét képező korláton tányérsapkás hordárok ültek. Minden bizonnyal aznapi munkájuk befejeztével. Elöttük fasor, fölöttük verebek. C. néhányszor végigpillantott rajtuk. Etek.

— Tízóraiznak — gondolta.

Illetve reggeliznek. Reggeliznek, és ebédelnek. Netán reggeliznek, ebédelnek, és vacsoráznak?

Egyszer, egyikük kézikocsiján szeretgette asszonyát...